

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

WDOWA i WDOWIEC

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Zazwyczaj to rzeczowniki żeńskie pochodzą od rzeczowników męskich, a nie odwrotnie, np. nauczyciel > nauczycielka, krawiec > krawcowa, mąż > mężatka. Może się jednak zdarzyć, że kierunek derywacji jest przeciwny i to rzeczownik żeński stanowi podstawę dla rzeczownika męskiego. Taką właśnie nietypową parę stanowią wyrazy WDOWA i WDOWIEC. WDOWA, słowo notowane już od XIV w., ogólnostowiańskie i mające rodowód sięgający epoki indoeuropejskiej, miało zawsze to samo znaczenie 'kobieta, której mąż zmarł'. Pochodzi od pnia **wejd-* niosącego znaczenie 'odłączyć, oddzielić'. Pierwotnie zatem wyraz ten oznaczał '(kobieta) oddzielona (od męża)'. I tak jak do dziś nie mamy osobnego słowa na rodziców, którzy stracili dzieci (choć mamy słowo na określenie dziecka, które straciło rodziców – sierota), tak też najpierw nie było osobnej nazwy dla mężczyzny, który stracił żonę, choć było słowo na określenie kobiety, która straciła męża. Dopiero z czasem i – jak należy przypuszczać – wraz ze wzrostem społecznej roli kobiety (jej znaczenia i miejsca w patriarchalnym świecie), pojawiła się potrzeba utworzenia męskiego odpowiednika WDOWY i utworzono słowo WDOWIEC.